

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
Одељење у Новом Саду
III-2 У. 15792/20
Дана 28.07.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу судија: Гордана Николић Врбашки, председник већа, Јелена Искић и Љиљана Коруга, чланови већа, са судским саветником Соњом Медић, записничарем, решавајући у управном спору по тужби тужиоца "АА", ..., кога заступа Данило Драговић, адвокат из Новог Сада, Грчкошколска 1, ради поништаја решења туженог МИНИСТАРСТВА ФИНАНСИЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ број 46-00-00588/2019-13 од 24.06.2020. године, уз учешће заинтересованих лица ББ из ..., ..., ВВ из ..., ... и ГГ из ..., ..., које заступа Бојан Николић, адвокат из Новог Сада, Булевар Краља Александра 14/1/15 и РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Новом Саду, у предмету враћања имовине, након одржане усмене јавне расправе дана 09.06.2023. године, на нејавној седници већа одржаној дана 28.07.2023. године, донео је

П Р Е С У Д У

Тужба СЕ ОДБИЈА.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова управног спора.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац "АА", ..., да заинтересованим лицима ББ из ..., ..., ВВ из ..., ... и ГГ из ..., ..., на име накнаде трошкова управног спора исплати износ од 133.312,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Оспореним решењем одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца изјављена против решења Агенције за реституцију Републике Србије, Подручне јединице Нови Сад број 46-002106/2012 од 17.07.2019. године којим је тачком 1. диспозитива усвојен захтев, враћена имовина и утврђено право својине ББ у идеалном уделу од 1/2 дела, као законском наследнику бившег власника и ГГ и ВВ у идеалним удели од по 1/4 дела, као законским наследницима подносиоца захтева ДД, који је законски наследник бившег власника и то на пољопривредном земљишту на катастарској парцели број ... КО ... укупне површине 58а 85 м² у државној својини, корисника Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, на катастарској парцели

број ... КО ... укупне површине 57а 55 м², у државној својини, корисника Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, у уделу од 16431/17416 идеалних делова на катастарској парцели број ... КО ... укупне површине 01.27.62 ха, у државној својини, корисника Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, у уделу од 7904/244456 идеалних делова на катастарској парцели број ... КО ..., укупне површине 24.44.56 ха у државној својини корисника Земљорадничка задруга ЂЂ. Тачком 2. диспозитива одређено је да се непокретност из тачке 1. диспозитива враћа у државину именованим законским наследницима по истеку Уговора о закупу број 320-11-484/250-2019-14 и број 320-11-4924/1-2018-14 који су закључени на период од једне године, односно најкасније до 31.10.2019. године, осим уколико се закупац и именовани законски наследници другачије не споразумеју, с тим да закупнину од дана извршности овог решења закупац плаћа именованим законским наследницима бившег власника сразмерно враћеним уделима. Тачком 3. диспозитива одређено је да ће на основу овог решења, а по правноснажности истог надлежни орган за упис права на непокретности извршити упис права својине на враћеној непокретности из тачке 1. диспозитива у корист именованих законских наследника у уделима описаним као у тачки 1. диспозитива овог решења. Тачком 4. диспозитива наложено је надлежном органу за упис права на непокретности да на основу овог решења, а по његовој правноснажности изврши брисање свих хипотекарних терета забележених у било чију корист на непокретности из тачке 1. диспозитива овог решења. Тачком 5. диспозитива је одређено да враћена имовина у слободном промету, а Република Србија, Аутономна покрајина Војводина, односно јединица локалне самоуправе имају право прече куповине приликом првог отуђења. Тачком 6. диспозитива је одбачен захтев тужиоца за признање својства странке и омогућавању учешћа у поступку због непостојања правног интереса.

У тужби, поднетој Управном суду дана 14.09.2020. године, тужилац је оспорио законитост решења туженог органа због погрешне примене материјалног права, повреде правила поступка и непотпуно и неправилно утврђеног чињеничног стања и прекорачења границе законских овлашћења. Наводи да је доставио примедбе на налаз судског вештака грађевинарства уже специјалности геодезија ЕЕ, који је првостепени орган прихватио као истинит, тачан и изведен по правилима струке, да је доставио записник Министарства пољопривреде, Сектора пољопривредне инспекције, Одељења пољопривредне инспекције за пољопривредно земљиште од 10.10.2018. године, који је израђен од стране републичких пољопривредних инспектора који су детаљно описали делове заливног система на предметним катастарским парцелама у КО Додаје да су републички пољопривредни инспектори у свом записнику навели да се на спорним парцелама налази функционални заливни систем, па је нејасно на основу чега је тужени орган утврдио да тужилац нема правни интерес да учествује у том првостепеном поступку. Тужилац истиче да је упознат са чињеницом да су спорне катастарске парцеле које су предмет натуралне реституције у овом поступку подобне за враћање натуралном реституцијом и да достављени докази тужиоца указују да се ради о очигледној грешци у табели, односно да постоје два потпуно различита става једног истог државног органа Министарства пољопривреде, Управе за пољопривредно земљиште и Министарства пољопривреде, Сектора пољопривредне инспекције, Одељења пољопривредне инспекције за пољопривредно земљиште. Наводи да је поднео и захтев за исправку спорне табеле од 04.06.2019. године, и додаје да табела Управе за пољопривредно земљиште са списком парцела није извор права и представља став тог органа. Додаје да на предметним парцелама постоји забележба уписа постојања објекта што говори у прилог тврдњама тужиоца да на предметним парцелама постоји објекат - функционални заливни систем Бачко Добро Поље у приватном власништву тужиоца. Указује на одредбе члана 3. став 4. Уредбе о критеријуму за утврђивање и површине пољопривредног и шумског земљишта у

поступку враћања одузете имовине, на члан 5. Правилника о класификацији објеката и члан 25. став 1. тачка 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу и сматра да је оспорено решење незаконито. Предлаже да суд тужбу уважи и поништи оспорено решење у целисти и обавезе туженог да тужиоцу накнади трошкове управног спора. Тужилац је дана 19.05.2023. године доставио суду поднесак у коме је обавестио суд да је након подношења тужбе наступила промена у поступању туженог органа, односно промене праксе туженог, а у погледу начина утврђивања релевантних чињеница неопходних за доношење правилне одлуке у вези са питањем постојања објеката на земљишту предвиђеним за враћање у поступак реституције. Наводи да је тужени става да није прихватљиво да се за утврђивање постојања објеката на земљишту вештачење поверава вештаку – геометру, него да је потребно извршити вештачење са вештаком грађевинске струке, уже специјалности која се тиче система за наводњавање. Уз поднесак доставља одлуку туженог органа број 46-00-00491/2017-13 од 29.01.2021. године, у којој је изражен овај став туженог.

У одговору на тужбу, тужени орган је остао при разлозима изнетим у оспореном решењу, са предлогом да се тужба одбије као неоснована.

Заинтересована лица ВВ и ГГ, су путем свог пуномоћника, доставила два одговора на тужбу исте садржине, у којима наводе да је тужба неоснована јер је оспорено решење донето у складу законом, да су дати јасни разлози на које се указује у одговору на тужбу. Сматрају да се комплетна тужба заснива на паушално, незаконито и неправилном записнику који је ко зна по којим мотивима сачинио републички пољопривредни инспектор и навео да је извршио надзор на више од 300 хектара површине пољопривредног земљишта што је физички немогуће за тако кратко време, те се може закључити да је овај инспектор само преписивао податке који су садржани у списима и да није изашао на лице места. Додају да за разлику од инспектора, чији записник није вредан помена јер је директно супротан Уредби о критеријумима за утврђивање површине пољопривредног и шумског земљишта у поступку враћања одузете имовине коју је Влада Републике Србије донела 05.04.2018. године, где је јасно и недвосмислено извршена детаљна провера које ће се парцеле наћи на овом списку и то од стране целог Министарства пољопривреде, где су учествовали сви расположиви стручњаци из ове области и сматра да је Уредба у свему у складу са чињеничним стањем на лицу места, што је утврдио и вештак ЕЕ који је изашао на лице места и сачинио детаљне фотографије враћених парцела и предао све у свом налазу. Указују на члан 2. став 4. Уредбе за утврђивање површине пољопривредног и шумског земљишта у поступку враћања одузете имовине коју је Влада Републике Србије донела 05.04.2018. године. Предлажу да суд тужбу одбије као неосновану и обавезе тужиоца да му накнади трошкове управног спора и то за састав одговора на тужбу износ од по 36.000,00 динара.

Законски заступник заинтересованог лица Републике Србије, Државно правобранилаштво, Одељење у Новом Саду није дао одговор на тужбу, коју је уредно примио 10.12.2021. године.

Како се у овој управној ствари ради о вишестраначком предмету у ком је јавна расправа обавезна, у смислу члана 34. став 2. Закона о управним споровима („Службени гласник РС”, број 111/09), суд је 09.06.2023. године, одржао усмену јавну расправу у присуству пуномоћника тужиоца и пуномоћника заинтересованих лица ББ, ВВ и ГГ, а у одсуству уредно позваних туженог и законског заступника заинтересованог лица Републике Србије, који иако уредно позвани, свој изостанак нису оправдали нити су тражили одлагање расправе.

Пуномоћник тужиоца је на усменој јавној расправи у свему остао код поднете тужбе и захтева за накнаду трошкова за приступ на две расправе у износу од 18.000,00 динара.

Пуномоћник заинтересованих лица ББ, ВВ и ГГ је остао код достављеног одговора на тужбу заинтересованих лица ВВ и ГГ. Навео је да се наведено одговору придружило и заинтересовано лице ББ. Додао је да је вештак ЕЕ, који је поступао и у првостепеном и другостепеном поступку и дроном снимао парцеле, на основу ког снимка се види да не постоје објекти на предметним парцелама. Поставио је и захтев за накнаду трошкова и то за састав одговора на тужбу од 14.12.2021. године и 13.01.2021. године износ од 49.500,00 динара, за приступ на одложено расправу износ од 25.312,00 динара и за приступ на расправу одржану 09.06.2023. године износ од 58.500,00 динара и таксе по одлуци суда.

Испитујући законитост оспореног решења у границама захтева из тужбе у складу са одредбом члана 41. став 1. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", бр. 111/09), оценом навода тужбе, одговора на тужбу туженог и заинтересованих лица, навода пуномоћника тужиоца и пуномоћника заинтересованих лица ББ, ВВ и ГГ, те целокупних списа ове управне ствари, Управни суд је нашао да тужба није основана.

Из списка предмета и разлога образложења оспореног решења произилази да је поводом захтева за враћање одузете имовине које су на основу Закона о враћању одузете имовине и обештећењу поднели ББ и ДД пред првостепеним органом покренут поступак под бројем 46-002106/2012, те да у току поступка је преминуо подносилац захтева ДД, а да су на његово место у поступак ступили његови законски наследници кћерке ГГ и ВВ. Предмет захтева је било пољопривредно земљиште у КО ... и КО ... одузето у поступку аграрне реформе ЖЖ из ... (идентичан са ББ) који је био предмет комасације након одузимања. Поступајући по том захтеву првостепени орган је донео решење од 17.07.2019. године којим је подносиоцима захтева вратио пољопривредно земљиште ближе наведено у тачки 1. диспозитива, док је тачком 6. ожалбеног решења одбацио захтев тужиоца ради признавања својства странке и омогућавања учешћа у поступку који се пред првостепеним органом водио под бројем 46-002106/2012 због непостојања правног интереса. Утврђено је да је поступајући по налогу првостепеног органа вештак геодетске струке ЕЕ израдио стручни налаз и мишљење са припадајућим допунама којим је утврдио које је земљиште одузето бившем власнику у поступку аграрне реформе, те предложио да се законским наследницима бившег власника надели катастарска парцела број ..., ..., ... и удео од 16431/17416 идеалних делова катастарске парцеле ..., све КО ., а ко. је парцеле су све у државној својини Републике Србије, корисника Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, као и удео од 7904/24456 идеалних делова на катастарској парцели број ... КО ... у државној својини корисника Земљорадничке задруге ЂЂ. Вештак геодетске струке ЕЕ је за предложене катастарске парцеле навео да су добијене из поступка комасације, да имају приступни пут и да на парцелама не постоји никакав изграђени објекат. Такође је на основу приложеног оставинског решења и извода из матичних књига утврђено да су подносиоци захтева законски наследници бившег власника. Имајући у виду све изнето тужени орган је оценио да је првостепено решење правилно и у складу са законом, а да је одлука наведена у тачки 6. диспозитива првостепеног решења којим је одбачен захтев тужиоца за признавање својства странке и омогућавање учешћа у поступку због непостојања правног интереса такође правилна и у складу са законом. Утврђено је да се поднеском од 04.06.2019. године тужилац обратио првостепеном органу са захтевом за учешће и признавање својства странке у поступку пред органом који се води под бројем 46-002106/2012 из разлога што према наводима тужиоца на катастарским

парцелама број ..., ..., ... и ... КО ... налазе функционални заливни системи у његовом власништву. Тужени орган наводи да је Уредбом о критеријуму за утврђивање површине пољопривредног и шумског земљишта у поступку враћања одузете имовине (“Службени гласник РС”, бр. 29/2018) који је Влада Републике Србије дана 05.04.2018. године донела ради ближег уређења одредби из члана 24. и 25. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу је прописано између осталог да ће Управа за пољопривредно земљиште утврдити катастарске парцеле у државној својини и површини која ће бити довољна да се до краја спроведе поступак враћања имовине које могу бити предмет враћања у смислу закона и те уредбе, након чега ће те податке доставити Агенцији за реституцију. У члану 2. став 4. исте уредбе стоји да ће Управа за пољопривредно земљиште водити рачуна да се међу парцелама из става 3. не нађу катастарске парцеле које су у тренутку ступања на снагу те Уредбе између осталог дате у закуп по основу власништва над инфраструктуром. Првостепени орган је у својој веб презентацији објавио табелу у којој се налази комасирано земљиште које је предвиђено за враћање према Уредби у којој се табели налази земљиште на предложеној катастарској парцели ..., ..., ... и ... све КО Имајући у виду напред наведено и вештачење вештака геодетске струке ЕЕ, те цитиране одредбе закона и уредбе тужени је оценио да жалилац нема правни интерес да учествује у поступку који се пред првостепеним органом води под бројем 46-002106/2012 и да је из тог разлога правилна одлука првостепеног органа да се захтев тужиоца за учествовање у својству странке у том поступку одбаци због непостојања правног интереса. Имајући у виду да је вештак грађевинске струке ЕЕ поступајући по налогу првостепеног органа да се изјасни на наводе из захтева тужиоца за признавање својства странке детаљним прегледом на лицу места и то парцела предложених за враћање и њима суседних парцела ..., ..., ... КО ... утврдио да на парцелама које су предложене за враћање и њима суседним парцелама не постоје никакви објекти, ни функционални заливни систем, тужени је оценио да је првостепени орган извео правилан закључак да су предметне парцеле погодне за враћање у натуралном облику подносиоцима захтева, као и да тужилац нема правни интерес да учествује у својству странке у поступку којим се одлучује о враћању наведених парцела. Имајући у виду све изнето тужени орган је сходно члану 230. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучио као у диспозитиву оспореног решења.

Законом о враћању одузете имовине и обештећењу (“Сл.гласник РС” бр. 72/11) прописано је да се тим законом уређују услови, начин и поступак враћања одузете имовине и обештећења за одузету имовину, која је на територији Републике Србије применом прописа о аграрној реформи, национализацији, секвестрацији, као и других прописа, на основу аката о подржављењу, после 9. марта 1945. године одузета од физичких и одређених правних лица и пренесена у општеном, државну, друштвену или задружну својину (члан 1. став 1.) и да се имовина враћа у натуралном облику или се даје обештећење у виду државних обвезница Републике Србије и у новцу, у складу са овим законом (чл.4).

Одредбом члана 24. став 1. наведеног закона прописано је да се бившем власнику враћа право својине на пољопривредном и шумском земљишту и шумама, одузетим применом прописа из члана 2. овог закона, а у ставу 2. истог члана закона је прописано да уколико је одузето пољопривредно, односно шумско земљиште било предмет комасације, односно арондације након одузимања, бивши власник има право на враћање земљишта које је добијено из комасационе масе за то земљиште.

Одредбом члана 25. став 1. наведеног закона прописано је да се не враћа право својине на пољопривредном и шумском земљишту ако је, на дан ступања на снагу овог закона на катастарској парцели изграђен објекат који је у функцији на дан ступања на снагу овог закона, она површина катастарске парцеле која служи за редовну употребу

тог објекта, односно ако је на комплексу земљишта изграђен већи број објеката који су у функцији на дан ступања на снагу овог закона - површина земљишта која економски оправдава коришћење тих објеката (тачка 1); неопходна нова парцелација земљишта ради обезбеђивања приступног пута за земљиште које је предмет захтева за враћање (тачка 2) и земљиште у друштвеној, односно задружној својини стечено теретним правним послом (тачка 3).

Одредбом члана 39. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу прописано је да је странка у поступку лице по чијем је захтеву покренут поступак или које има правни интерес, обвезник, као и републички јавни правобранилац.

Одредбом члана 2. став 3. Уредбе о критеријумима за утврђивање површине пољопривредног и шумског земљишта у поступку враћања одузете имовине ("Службени гласник РС", бр. 29/2018) прописано је да Управа за пољопривредно земљиште (у даљем тексту: Управа) ће, у року од 15 дана од ступања на снагу ове уредбе, а након што јој Агенција за реституцију (у даљем тексту: Агенција) достави податке о површинама пољопривредног земљишта које се потражују у катастарским општинама у којима је након одузимања спроведен поступак комасације, утврдити катастарске парцеле у државној својини у површини која ће бити довољна да се до краја спроведе поступак враћања имовине, а које могу бити предмет враћања у смислу Закона и ове уредбе и те податке доставити Агенцији.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, одредбе уредбе и утврђене чињенице, по оцени Управног суда, тужени орган је правилно одлучио када је оспореним решењем одбио жалбу тужиоца, изјављену против првостепеног решења од 17.07.2019. године, налазећи да је првостепени орган правилно оценио да су испуњени услови за доношење решења и враћање имовине која је одузета од покојног ЖЖ, па је у складу са чланом 24. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, идеалне делове парцеле наведене у тачки 1. диспозитива првостепеног решења вратио законским наследницима бившег власника, овде заинтересованим лицима, ББ, ВВ и ГГ, с обзиром да у конкретном случају, у смислу члана 25. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу нема сметњи за враћање имовине у натуралном облику, имајући у виду да на предметној парцели не постоје изграђени објекти и да постоји приступни пут, те да није неопходна нова парцелација земљишта ради обезбеђивања приступног пута за земљиште које је предмет захтева за враћање, као и да су предметне парцеле предвиђене за враћање на основу Уредбе о критеријумима за утврђивање површине пољопривредног и шумског земљишта у поступку враћања одузете имовине.

Супротно наводима тужбе, правилно је тужени орган закључио да је правилно првостепени орган, у смислу цитиране одредбе члана 39. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, утврдио да тужилац нема својство странке због непостојања правног интереса, па је његов захтев одбацио као у тачки 6. диспозитива првостепеног решења од 17.07.2019. године. Ово стога што је у току поступка на основу налаза и мишљења вештака грађевинске струке ЕЕ утврђено да на парцелама број ..., ..., ... и ... КО ... и њима суседним парцелама број ..., ... и ... КО ... не постоје изграђени објекти, ни функционални заливни систем, па у смислу члана 25. став 1. тачка 1. и 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, не постоје сметње за враћање предметног земљишта законским наследницима бившег власника, те да тужилац нема правни интерес да учествује у својству странке у поступку у коме се одлучује о враћању наведених парцела. Налаз и мишљење вештака за област грађевинарства – ужа специјалност геодезија ЕЕ из ..., по оцени суда, сачињен је према задатку вештачења, у складу са правилима струке, објективан је, јасан и детаљан, при чему је у поновљеном поступку пред првостепеним органом извршен и увиђај на лицу места, па наводима

тужбе није доведен у сумњу.

Имајући у виду да је у току поступка утврђено да на предметним парцелама не постоје изграђени никакви објекти, па ни функционални заливни систем, као и да су те парцеле предвиђене за враћање према Уредби о критеријумима за утврђивање површине пољопривредног и шумског земљишта у поступку враћања одузете имовине, неосновани су наводи тужбе којима се указује на погрешну примену наведне уредбе.

Наводи тужбе којима се указује да је дошло до промене става туженог органа у поступању у погледу начина утврђивања релевантних чињеница неопходних за доношење правилне одлуке у вези са питањем постојања објеката на земљишту предвиђеним за враћање у поступак реституције, односно да је тужени заузео став да се за утврђивање постојања објеката на земљишту вештачење не поверава вештаку – геометру, него да је потребно извршити вештачење са вештаком грађевинске струке, уже специјалности која се тиче система за наводњавање, нису од утицаја на доношење другачије одлуке у овој управној ствари. Ово стога што ставови, у одлукама туженог, нису обавезујући за суд.

Суд је ценио и остале наводе тужбе, али имајући у виду изнето налази да су без утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари.

На основу изнетих разлога, ценећи да оспореним решењем није повређен закон на штету тужиоца, Управни суд је, на основу одредбе члана 40. став 2. Закона о управним споровима, одлучио као у ставу 1. диспозитива пресуде.

Имајући у виду да је тужба уважена, суд је применом одредби члана 66, члана 67. и члана 74. Закона о управним споровима и сходном применом одредби члана 153. став 1. и члана 154. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/2011...10/23), одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова управног спора и одлучио као у ставу 2. диспозитива пресуде.

Одлуку као у ставу 3. диспозитива пресуде, суд је донео применом одредби чл. 66, 67. и 74. Закона о управним споровима и сходном применом одредаба чланова 150, 153, 154. Закона о парничном поступку, тако што је обавезао тужиоце да заинтересованим лицима ББ, ВВ и ГГ, надокнади трошкове управног спора који се односе на састав одговора на тужбу од 14.12.2021. године и од 13.01.2021. године износ од по 24.750,00 динара, приступ пуномоћника на одложено рочиште 20.04.2023. године у износу од 25.312,00 динара (износ од 16.875,00 динара са увећањем од 50%) и заступања на усменој јавној расправи 09.06.2023. године у износу од 58.500,00 динара (29.250,00 динара са увећањем од 100% за заступање три странке) сагласно тарифном броју 44, 45. и 47. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр. 43/23), односно у укупном износу од 133.312,00 динара. Суд није одлучивао о захтеву заинтересованих лица за накнаду трошкова управног спора на име судске таксе на одговор на тужбу и одлуку, јер заинтересована лица нису таксени обвезник у овој управној ствари, па трошкове судских такси неће ни имати.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ

Дана 28.07.2023. године, III-2 У. 15792/20

Записничар
Соња Медих, с.р.

Председник већа-судија
Гордана Николић Врбашки, с.р.

За тачност отправку
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

ТТ